

1 Ehdotus laiksi alkoholilain (2010:1622) muuttamisesta

Alkoholilain (2010:1622) osalta säädetään,

että 1 luvun 2 ja 11 §, 5 luvun 2 §, 8 luvun 7 § ja 9 luvun 2, 3, 11, 12 ja 17 § muutetaan seuraavasti;

että lisätään uusi luku eli 5 a luku ja kolme uutta pykälää eli 1 luvun 13 ja 14 § ja 9 luvun 18 a § seuraavasti.

Nykyinen sanamuoto

Ehdotettu sanamuoto

1 luku

2 §¹

Tässä laissa annetaan säännöksiä seuraavista:

- valmistus ynnä muut (2 luku),
- myyntiä koskevat yleiset säännökset (3 luku),
- tukkumyynti ynnä muut (4 luku),
- vähittäismyynti (5 luku),
  - *tilamyynti (5 a luku)*,
- teollisuusspriin ja alkoholivalmisteiden kauppa (6 luku),
- alkoholijuomien ja alkoholijuomien kaltaisten valmisteiden kaupan pitäminen (7 luku),
  - alkoholijuomien ja alkoholijuomien kaltaisten valmisteiden anniskelu (8 luku),
- valvonta ynnä muut (9 luku),
- muutoksenhaku (10 luku),
- rangaistussäännökset (11 luku),
- menetetyksi tuomitseminen (12 luku) ja
- rekisterit (13 luku).

11 §²

Valmistajalla tarkoitetaan henkilöä, joka valmistaa tässä laissa tarkoitettuja tavaroita ammattimaisesti.

Kuluttajille suuntautuvaan myyntiin viitataan ilmaisulla *vähittäismyynti* tai alkoholijuomien ja alkoholijuomien kaltaisten valmisteiden osalta ilmaisulla *anniskelu*, jos juomat tai valmisteet myydään kulutettaviksi itse paikalla. Muuhun myyntiin viitataan ilmaisulla *tukkumyynti*.

Itse valmistettujen alkoholijuomien vähittäismyyntiin valmistajan myyntipisteessä viitataan ilmaisulla tilamyynti.

13 §

Riippumattomalla valmistajalla tarkoitetaan alkoholijuomien

¹ Viimeisin sanamuoto 2019:345.

² Viimeisin sanamuoto 2019:345.

valmistajaa, joka
– on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista alkoholijuomien valmistajista,
– käyttää valmistajien käyttämistä toimitiloista fyysisesti erillään olevia toimitiloja, joissa vuosituotanto ylittää jonkin 5 a luvun 2 §:n ensimmäisen momentin 2 kohdassa täsmennetyn määrän, ja
– ei harjoita tuotantoa luvanvaraisesti.

14 §

Vuosituotannolla tarkoitetaan tilamyynnin toteutusvuotta edeltävänä kalenterivuonna tuotettujen alkoholijuomien määriä.

Jos valmistajalla ei ole ollut alkoholijuomien tuotantoa tilamyynnin toteutusvuotta välittömästi edeltävänä kalenterivuonna, vuosituotannolla tarkoitetaan sen sijaan alkoholijuomien määriä, jotka valmistaja arvioi valmistavansa sinä vuonna, jona myynti tapahtuu.

5 luku

2 §³

Ainoastaan vähittäismyyntiyhtiö saa harjoittaa tislattujen alkoholijuomien, viinin, vahvan oluen ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien sekä alkoholijuomien kaltaisten valmisteiden vähittäismyyntiä.

Tilamyynniluvan haltijat voivat kuitenkin harjoittaa alkoholijuomien vähittäismyyntiä 5 a luvun säännösten mukaisesti.

5 a luku Tilamyynti

Tilamyynnilupa

1 § Tilamyynti edellyttää lupaa (tilamyynnilupa).

Luvan edellytykset

2 § Itsenäiselle valmistajalle, joka valmistaa alkoholijuomia ammattimaisesti, voidaan myöntää tilamyntilupa, jos

1. tyypillinen osa tuotannosta tapahtuu valmistuspaikassa ja
2. valmistajan vuosituotanto

a) tislattujen alkoholijuomien osalta on enintään 75 000 litraa,
b) sellaisten käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien osalta, joiden alkoholipitoisuus on enintään 10 tilavuusprosenttia, on enintään 400 000 litraa ja

c) sellaisten käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien osalta, joiden alkoholipitoisuus on yli 10 tilavuusprosenttia, on enintään 200 000 litraa.

Viinintuottajien on lisäksi valmistettava viini yksinomaan omilta viljelmiltä peräisin olevista rypäleistä.

Tilamyynnin perusehdot

3 § Luvanhaltija saa harjoittaa tilamyyntiä vain yhdessä myyntipisteessä.

Tässä luvussa 'myyntipisteellä' tarkoitetaan paikkaa, jossa suurin osa alkoholijuomista on tuotettu. Viinintuottajien tapauksessa myyntipiste voi vaihtoehtoisesti viitata paikkaan, jossa suurin osa rypäleistä on kasvatettu.

4 § Tilamyyntiä saa tehdä ainoastaan kuluttajille, jotka osallistuvat luvanhaltijan järjestämään ja kyseiseen alkoholijuomaan liittyvään vierailuun. Vierailu on järjestettävä lähellä myyntipistettä.

Vierailuun on sisällyttävä tiedottava osio, vierailulla on oltava tietty kesto ja vierailua on tarjottava kuluttajille maksua vastaan.

5 § Tilamyynti yksittäiselle kuluttajalle yhden vierailun aikana saa olla enintään 0,7 litraa väkeviä alkoholijuomia, kolme litraa viiniä, kolme litraa vahvaa olutta ja kolme litraa muita käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia.

Luvan hakeminen

6 § Tilamyntilupaa koskevat hakemukset on toimitettava kirjallisesti sille kunnalle, jossa myyntipiste sijaitsee.

Omavalvonta ja tietojen toimittaminen

7 § Tilamyyntiä harjoittavan henkilön on tehtävä myyntiä ja yleistä hallintaa koskevia erityistarkastuksia (omavalvontaa), ja kyseinen henkilö on vastuussa siitä, että asianmukainen omavalvontaohjelma on käytössä.

Lupahakemukseen on liitettävä omavalvontaohjelma ja muut kunnan viranomaisen hakemuksen käsittelyssä tarvitsemat tiedot 6 §:n mukaisesti.

Lupapäätökset

8 § Tilamyyntilupa voidaan myöntää ainoastaan henkilöille, jotka osoittavat, että he soveltuvat toiminnan harjoittamiseen henkilökohtaisten, taloudellisten ja muiden olosuhteidensa perusteella ja että toimintaa harjoitetaan tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

Hakijan on myös osoitettava kokeen avulla, että hän tuntee tämän lain ja siihen liittyvät säännökset, jotka ovat tarpeen, jotta hän voi harjoittaa tilamyyntiin liittyvää liiketoimintaa lainsäädännön mukaisesti.

9 § Tilamyyntilupaa koskevaa hakemusta ei voida hyväksyä ilman poliisiviranomaisen lausuntoa.

Poliisiviranomainen esittää lausunnossaan kaikki olosuhteet, joihin sen arviointi perustuu, ja etenkin ottaa kantaa hakijan yleiseen soveltuvuuteen kyseiseen toimintaan.

10 § Jos tilamyynti on myyntipisteen sijainnin, vierailun järjestelyjen tai muiden olosuhteiden vuoksi omiaan aiheuttamaan yleiseen järjestykseen tai päihtymiseen liittyviä haittoja tai erityistä vaaraa ihmisten terveydelle, tilamyyntilupa voidaan evätä, vaikka muut tässä laissa säädetty vaatimukset täyttyisivät.

11 § Tilamyyntiluvan on liityttävä tiettyyn rajattuun tilaan, joka on tarkoitettu alkoholijuomien myyntiin. Kyseisen tilan on oltava luvanhaltijan käytettävissä.

Useat luvanhaltijat eivät saa käyttää yhteistä tilaa tilamyyntiä varten.

Lupien ajallinen rajoittaminen

12 § Tilamyyntilupa myönnetään määräajaksi, ja lupa saa olla voimassa enintään 31 päivään toukokuuta 2031.

Henkilöstö

13 § Luvanhaltijan tai hänen nimeämänsä myynnistä vastaavan henkilön on valvottava tilamyyntiä ja oltava läsnä myyntipisteessä koko sen ajan, jona myyntiä tehdään. Myyntijohtajan on oltava vähintään 20-vuotias, ja hänen on sovelluttava tehtävänsä henkilökohtaisten ominaisuuksiensa ja muiden olosuhteidensa perusteella.

Luvanhaltijan on ilmoitettava kunnalle niiden henkilöiden nimet, jotka on nimetty vastaamaan tilamyynnistä.

Luvanhaltijan vastuulla on varmistaa, että tilamyynnin parissa työskentelevällä henkilöstöllä on tarvittavat tiedot tilamyynnistä.

Myyntiajat

14 § Kunta päättää, minä aikoina tilamyynti on sallittua. Tilamyynti ei kuitenkaan ole sallittua ennen kello 10.00, ja tilamyynnin on päättyttävä viimeistään kello 20.00.

Tilamyynnin ajankohtaa määritettäessä on otettava erityisesti huomioon, onko myynti omiaan aiheuttamaan yleiseen järjestykseen ja päihtymiseen liittyvää haittaa tai erityistä vaaraa ihmisten terveydelle.

Alkoholijuomien hinnoittelu ja vierailujärjestelyt

15 § Tilamyynnillä myytävien alkoholijuomien hinnan on vastattava vähintään tuotantokustannuksia, joihin lisätään kohtuullinen voittomarginaali.

Tilamyynnin yhteydessä järjestettävän vierailun hinnan on vastattava vähintään käynnin kustannuksia, joihin lisätään kohtuullinen voittomarginaali.

Haitallisia vaikutuksia koskevat tiedot

16 § Vierailun järjestämisen yhteydessä luvanhaltijan on annettava tietoa alkoholin haitallisista vaikutuksista.

Maksut

17 § Kunta voi periä maksun tilamyyntilupaa koskevan hakemuksen käsittelystä kunnanvaltuuston päättämin perustein.

Kunta voi myös periä 9 luvun mukaisesta valvonnasta maksun henkilöltä, jolle on myönnetty tilamyyntilupa.

Valtuutukset

18 § Hallitus voi antaa määräyksiä määräajasta, jonka kuluessa kunnan on tehtävä päätös tilamyyntiluvasta.

19 § Hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen voi antaa määräyksiä, jotka koskevat seuraavia:

1. poikkeukset 2 §:n vaatimuksesta, jonka mukaan valmistuksen on oltava omaa,
2. edellä 4 §:ssä tarkoitettujen vierailujen muoto, kesto ja sisältö,
3. edellä 7 §:n ensimmäisessä momentissa tarkoitettujen omavalvontaohjelmien suunnittelu,
4. edellä 8 §:n toisessa momentissa tarkoitettut kokeet ja tietyissä tapauksissa tehtävät poikkeukset kokeiden suorittamisvelvollisuudesta,
5. edellä 11 §:n ensimmäisessä momentissa tarkoitettut myyntitilaa koskevat vaatimukset,
6. edellä 15 §:ssä tarkoitettu hinnoittelu ja
7. edellä 16 §:ssä tarkoitettut tiedot.

8 luku

7 §⁴

Jokaisella, joka valmistaa alkoholijuomia tai alkoholijuomien kaltaisia valmisteita omalla tilallaan tuotetuista raaka-aineista ja jolla on pysyvä anniskelulupa, on kunnalle tehdyn ilmoituksen perusteella oikeus tarjota itse tuotettuja juomia tai valmisteita maisteltaviksi valmistuspaikassa.

⁴ Viimeisin sanamuoto 2019:345.

Jos anniskelulupaa ei ole, valmistaja voi tarjota itse valmistettuja alkoholijuomia tai alkoholijuomien kaltaisia valmisteita maisteltaviksi valmistuspaikassa maistelua varten annettavalla erityisluvalla.

Tilamyntiluvan haltija voi tilamyynnin yhteydessä antaa maisteltavaksi itse tuotettuja alkoholijuomia, joita lupa koskee.

9 luku

2 §⁵

Kunta ja poliisiviranomainen valvovat alkoholijuomien ja alkoholijuomien kaltaisten valmisteiden anniskeluun sovellettavien sääntöjen noudattamista.

Kunta ja poliisiviranomainen valvovat myös miedon oluen [folköl] vähittäismyyntiä. Kunta ja poliisiviranomainen valvovat myös miedon oluen [folköl] vähittäismyyntiä sekä tilamyyntiä.

Kunnan on laadittava valvontasuunnitelma, joka on toimitettava lääninhallitukselle.

3 §

Kaupan pitämistä koskevassa laissa (2008:486) on erityisiä säännöksiä kaupan pitämisen käytäntöjä koskevien 7 luvun säännösten noudattamisen valvonnasta. Kunta voi myös valvoa, että anniskeluluvan haltijoihin sovellettavia säännöksiä noudatetaan, kun kyseessä on kaupan pitäminen anniskelupaikassa. Kunnan suorittamaan valvontaan ei sovelleta 7 luvun 8 §:ää.

Kaupan pitämistä koskevassa laissa (2008:486) on erityisiä säännöksiä kaupan pitämisen käytäntöjä koskevien 7 luvun säännösten noudattamisen valvonnasta. Kunta voi myös valvoa, että anniskeluluvan tai tilamyntiluvan haltijoihin sovellettavia säännöksiä noudatetaan, kun kyseessä on kaupan pitäminen anniskelupaikassa tai myyntipisteessä. Kunnan suorittamaan valvontaan ei sovelleta 7 luvun 8 §:ää.

11 §

Henkilön, jolle on myönnetty anniskelulupa, on ilmoitettava kunnalle, milloin hän aikoo aloittaa toiminnan. Henkilö, jolle on myönnetty anniskelulupa tai tilamyntilupa, on ilmoitettava kunnalle, milloin hän aikoo aloittaa toiminnan.

Ilmoitus on tehtävä myös liiketoiminnan lopettamisen tai toiminnan keskeytymisen tapauksessa. Kaikista toiminnan laajuuden muutoksista tai muista valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista sekä merkittävistä omistajuuden muutoksista on ilmoitettava.

Ilmoitus on tehtävä etukäteen tai, jos ilmoitusvelvollisuuden perusteena olevia olosuhteita ei ole voitu ennakoida, mahdollisimman pian.

12 §⁶

Jos henkilö, jolle on tämän lain nojalla myönnetty anniskelulupa, on kuollut tai hänelle on nimetty vanhempainkaaren 11 luvun 7 §:n mukaisesti edunvalvoja, jonka toimeksianto kattaa myös liiketoiminnan, ja jos kuolinpesä tai edunvalvoja haluaa jatkaa liiketoimintaa, tästä on ilmoitettava kunnalle. Hakemus on toimitettava viimeistään kahden kuukauden kuluttua kuolemasta tai edunvalvojaa koskevasta päätöksestä. Ellei hakemusta toimiteta tässä ajassa, luvan voimassaolo päättyy.

Jos anniskeluluvan saaja on asetettu konkurssiin, luvan voimassaolo päättyy välittömästi. Mikäli konkurssipesä aikoo jatkaa liiketoimintaa, kunnalle on tehtävä uusi hakemus. Kunnan on käsiteltävä tällainen hakemus ennen muita hakemuksia.

Jos henkilö harjoittaa tämän lain mukaista teollisuusspriini tuotantoa, tukkukauppaa tai kauppaa, ensimmäisessä ja toisessa momentissa tarkoitettua vastaava ilmoitus on tehtävä kansanterveysvirastolle.

17 §

Kunta voi antaa anniskeluluvan haltijalle huomautuksen tai vakavammissa tapauksissa tai toistuvien rikkomusten tapauksessa varoituksen, jos luvanhaltija ei

1. noudata luvan ilmoittamiseen sovellettavia vaatimuksia tai
2. noudata anniskeluun tämän lain nojalla sovellettavia säännöksiä tai lain nojalla annettuja ehtoja tai määräyksiä.

Jos henkilö, jolle on tämän lain nojalla myönnetty anniskelulupa *tai tilamyyntilupa*, on kuollut tai hänelle on nimetty vanhempainkaaren 11 luvun 7 §:n mukaisesti edunvalvoja, jonka toimeksianto kattaa myös liiketoiminnan, ja jos kuolinpesä tai edunvalvoja haluaa jatkaa liiketoimintaa, tästä on ilmoitettava kunnalle. Hakemus on toimitettava viimeistään kahden kuukauden kuluttua kuolemasta tai edunvalvojaa koskevasta päätöksestä. Ellei hakemusta toimiteta tässä ajassa, luvan voimassaolo päättyy.

Jos anniskeluluvan *tai tilamyyntiluvan* saaja on asetettu konkurssiin, luvan voimassaolo päättyy välittömästi. Mikäli konkurssipesä aikoo jatkaa liiketoimintaa, kunnalle on tehtävä uusi hakemus. Kunnan on käsiteltävä tällainen hakemus ennen muita hakemuksia.

Kunta voi antaa anniskeluluvan *tai tilamyyntiluvan* haltijalle huomautuksen tai vakavammissa tapauksissa tai toistuvien rikkomusten tapauksessa varoituksen, jos luvanhaltija ei

2. noudata anniskeluun *tai tilamyyntiin* tämän lain nojalla sovellettavia säännöksiä tai lain nojalla annettuja ehtoja tai määräyksiä.

⁶ Viimeisin sanamuoto 2013:635.

18 a §

Kunnan on kumottava tilamyyntilupa, jos

- 1. lupaa ei enää käytetä,*
- 2. edellä olevan 5 a luvun 2 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty,*
- 3. myyntipisteessä tai sen yhteydessä on harjoitettu lainvastaista toimintaa, ja luvanhaltija on tietänyt asiasta mutta ei ole puuttunut asiaan, tai*
- 4. luvanhaltija on rikkonut tätä lakia tai muuta lupaan sovellettavaa säännöstä niin, että varoitus ei ole riittävän rajoittava toimenpide, tai luvanhaltijalle on annettu yksi tai useampi varoitus, mutta varoituksen taustalla olevia olosuhteita ei ole korjattu.*

-
1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2025.
  2. Lain voimassaolo päättyy toukokuun 2031 lopussa.